

ВПЛИВ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ НА БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Лісна І.Ф.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

У контексті глобалізації та активізації міжнародної торгівлі ефективно бізнес-планування зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) підприємств неможливе без урахування чинників зовнішнього середовища, зокрема державної митної політики. Митне регулювання виступає потужним інструментом впливу на динаміку міжнародних товарообмінних операцій і формує умови доступу до зарубіжних ринків. У зв'язку з цим інтеграція митного аспекту в бізнес-план ЗЕД підприємства є необхідною умовою для прогнозованого, стабільного та прибуткового функціонування.

Аналізуючи роль митної політики у контексті управління зовнішньоекономічною діяльністю, слід зазначити, що вона охоплює не лише встановлення митних ставок, а й систему процедур, яка безпосередньо впливає на строки, вартість і правові умови переміщення товарів через митний кордон.

Інтеграція митної складової у бізнес-план ЗЕД дозволяє підприємству не лише прогнозувати витрати, а й приймати стратегічні рішення щодо вибору партнерів, ринків, оптимальних логістичних маршрутів. З урахуванням складності міжнародних процедур та змін у зовнішньоторговельному законодавстві, планування повинне бути гнучким і точним.

В умовах євроінтеграційного курсу та цифровізації митна політика в Україні зазнає інтенсивної трансформації. Серед ключових змін можна назвати впровадження Нової комп'ютеризованої транзитної системи (NCTS), розвиток інституту авторизованих економічних операторів (АЕО), поступова гармонізація із законодавством ЄС. Усе це безпосередньо змінює умови функціонування для бізнесу, що підвищує важливість врахування митних ризиків у процесі планування.

Ризики, пов'язані з митним регулюванням, можуть мати суттєвий вплив на ефективність ЗЕД: від затримок постачань до додаткових фінансових витрат. Планування із врахуванням можливих сценаріїв (як сприятливих, так і обмежувальних) дає підприємству інструменти для адаптації до змін. Таким чином, системний підхід до бізнес-планування вимагає висновків щодо інтеграції митної політики в загальну стратегію розвитку підприємства.

Митна політика справляє суттєвий і багатогранний вплив на ефективність бізнес-планування зовнішньоекономічної діяльності. Її врахування в розрахунках фінансових витрат, виборі ринків, логістичних моделей і ризик-менеджменті є необхідною умовою успішної інтеграції підприємства в міжнародну торговельну систему.

У сучасних умовах гнучке, проактивне планування з урахуванням митного середовища забезпечує адаптивність, мінімізацію витрат та зростання конкурентоспроможності підприємств на глобальному ринку.